

Arthur C. Clarke

Nehéz a bennszülöttekkel

Rakéta Regényújság
1982/

A repülő csészealj függőlegesen ereszkedett alá a felhőkből, mintegy ötvenlábnyi magasságban teljesen lefékezett, és meglehetősen zajjal ért földet egy hangával borított fenyéren.

Micsoda tetű landolás! – mondta Wyxtphll kapitány. Persze nem pontosan ezeket a szavakat használta; emberi fül inkább egy felajzott tyúk kotkodácsolásának vélte volna a megjegyzést. Krtelugg főpilóta letekerte három csápját a vezénylőasztalról, kinyújtóztatta mind a négy lábát, s kényelembe helyezte magát.

– Tehetek én arról, hogy az automaták megint felmondták a szolgálatot? – morogta. – De mit is vár egy olyan hajótól, amelyet már ötezer éve ki kellett volna selejtezni? Ha azok a krajcáros tintanyalók a támaszponton...

– Jól van már, na! Utóvégre egy darabban lent vagyunk, ami máris több, mint amit vártam. Hívd be Crysteelt és

Danstort. Beszélni akarok velük még az indulás előtt. Crysteel és Danstor szemmel láthatólag más fajból származott, mint a legénység többi tagja. Csak egy pár karjuk és lábuk volt, hátul nem volt szemük, és még egyéb testi fogyatékoságokkal is rendelkeztek, melyek fölött a többiek tőlük telhetően igyekeztek szemet hunyni. Erre a küldetésre azonban éppen e fogyatékoságaik miatt esett rájuk – magától értetődően – a választás, mert alig volt szükség álcázásra, hogy embernek adhassák ki magukat; csak igen alapos vizsgálat leplezhette volna le őket.

– Biztosak benne – kérdezte a kapitány –, hogy megértették az utasítást?

– Természetesen – felelte Crysteel némileg sértődötten. – Nem először lépek kapcsolatba primitív fajjal. Antropológiai képzésem van.

– Rendben. Hogy áll a nyelvvel?

– Hát az tulajdonképpen Danstor dolga, de már én is eléggé folyékonyan beszélem. Nagyon egyszerű nyelv, és a rádióadásait már évek óta tanulmányozzuk.

– Van még kérdésük indulás előtt?

– Hm... igen, van egy problémánk... – Crysteel kissé habozott a válasszal. – Az adataikból világosan kiderül, hogy társadalmi rendszerük egészen primitív, a kihágások és bűncselekmények száma nagy. Nem egy gazdagabb polgár kénytelen úgynevezett detektívekkel vagy különleges ügynökökkel védelmeztetni életét és vagyonát. Na, mármost tudjuk, hogy szabályellenes, de nem lehetne-e...

– Nem lehetne mit?

– Hát, ha vihetnénk egy-egy 3-as rombolót, nagyobb biztonságban éreznénk magunkat.

– Szó se lehet róla! Bírótság elé állítanának a bázison, ha valakinek a fülébe jut. És ha megölnék egy-két őslakót, akkor a Csillagközi Politikai Iroda, a bennszülöttvédő Egyesület meg a többiek máris a nyakamban vannak.

– Éppen annyi baja lesz akkor is, ha minket ölnek meg – mondta indulatosan Crysteel. – Végül is ön felel a mi biztonságunkért. Emlékszik arra a rádiódramára, amelyet elmeséltem önnek? Egy tipikus háztartásban játszódott, de már az első félórában két gyilkosság történt!

– No jó. De csak a kettesből vigyenek, és akkor sem muszáj nagy kárt okozni, ha tényleg bajba kerülnének.

– Nagyon köszönjük, így már sokkal nyugodtabbak leszünk. Félóránként adok jelentést, ahogy megbeszéltük. Pár óránál tovább nem maradunk.

Wyxtpthll kapitány nagyot sóhajtott, amint eltűntek a domb háta mögött. – Miért épp ezt a kettőt kellett küldeni? Mintha nem is volna más a hajón!

– Nem volt mit tenni – mondta a pilóta. – Ezek a primitív fajok mindentől megrémülnek, ami szokatlan. Ha minket látnának jönni, általános pánik támadna, és bombákat szórnanak ránk, mielőtt még felocsúdhatnánk. Az ilyesmit sosem szabad elsietni.

Wyxtpthll kapitány idegesen tördelte a csápjait.

– Persze – mondta – ha nem jönnének vissza, még mindig elmehetek és veszélyesnek nyilváníthatom a bolygót. – Ez az ötlet szemmel láthatólag jobb kedvre derítette. – Igen, ezzel sok bajtól megkímélnénk magunkat.

– És elpazaroljuk a kutatásra fordított hosszú hónapokat? – mondta a pilóta megbotránkozva.

– Nem pazaroljuk el – felelte a parancsnok egy olyan gyors mozdulat kíséretében, melyet emberi szem nem tudott volna

követni. – A mi jelentéseinket felhasználhatja a következő kutatóhajó. Majd azt javaslom, hogy látogassunk el megint ide, mondjuk ötezer év múlva. Akkorra talán már civilizálják a bolygót, bár ezt őszintén szólva kétlem.

Samuel Higginsbotham éppen nekilátott sajtból és almaborból álló tízórajának, amikor megpillantotta az úton közeledő két figurát. Megtörölte száját a keze fejével, gondosan letette az üveget a fűnyíró szerszámai mellé, és némi csodálkozással nézett a közeledő párra.

– Kívánok – mondta szívélyesen két falás sajt között.

Az idegenek megálltak. Crysteel lopva lapozott egy könyvecskében, mely ilyen és ehhez hasonló kifejezéseket tartalmazott, mint: „...társágában heves szélre számíthatunk”, „Fel a kezekkel!”, „Most megvagy!”, „Starthoz!” Danstor viszont szinte azonnal válaszolt, neki nem volt szüksége segédeszközökre.

– Üdvözlöm, jóember – mondta a lehető legtökéletesebb angolsággal. – Megmondaná, merre visz az út a legközelebbi faluba, községbe, kisvárosba vagy egyéb lakott helységbe?

– Mi? – kérdezte Sam. Bizalmatlanul bámult az idegenekre; csak most vette észre, hogy öltözkük szerfelett különös. Első homályos észlelete az volt, hogy a legdivatosabb csíkos zakó alá az ember nem vesz fel pulóvert. A másik, aki még mindig a könyvecskével bajlódott, kifogástalan estélyi öltözéket viselt – zöld-vörös mintájú nyakkendőjétől, posztósapkájától és turistabakancsától eltekintve. Crysteel és Danstor a legnagyobb igyekezettel figyelték a divatot, de túlon túl sok tévéjátékot láttak. Ha tekintetbe vesszük, hogy egyéb információs forrás nem állt rendelkezésükre,

kificamodott ízléssel összeállított öltözékükön nem szabad csodálkoznunk.

Sam a fejét vakarta. Ezek idegenek – gondolta. Ennyire még a városi népek se rittyentik ki magukat.

Végigmutatott az úton, majd részletes útbaigazítást adott olyan dialektusban, aminek harmadát ha érti az, aki nem hallgatja rendszeresen a BBC Nyugati Körzeti adóját. Crysteel és Danstor még ennél is kevesebbet értett belőle. Az üzenet lényegét azonban így is felfogták, és sietve elvonultak, azon morfondírozva, hogy angolságuk valóban olyan jó-e, mint gondolták. Így esett az emberiség első találkozása az úrból jött látogatókkal. Az esemény nem keltett különösebb feltűnést, s a történelemkönyvek sem örökítik meg.

– Azt hiszem – mondta Danstor különösebb meggyőződés nélkül –, talán ő is megtette volna.

– Nem valószínű. Amennyire a ruhájáról és tevékenységéből meg lehet ítélni, nem lehet valami intelligens vagy értelmes személy. Talán meg sem értette volna, kik vagyunk.

– Itt egy másik! – mutatott előre Danstor.

– Kerüljük a hirtelen mozdulatokat, mert az megijesztheti. Csak sétáljunk természetesen, és hagyjuk, hogy ő szólaljon meg először.

Amaz meg határozott léptekkel tartott feléjük, szemmel láthatólag észre sem vette őket, s mielőtt felocsúdhattak volna, már el is tűnt a messzeségben.

– Nahát! – mondta Danstor.

– Nem baj – felelte Crysteel filozofikusan. – Valószínűleg ennek se vettük volna semmi hasznát.

– Ez még nem mentség a rossz modorra.

Némileg méltatlankodva figyelték Fitzsimmons professzor távolodó alakját, amint legkopottabb kiránduló öltözékében épp egy nehéz atomelméleti problémán töprengett, s lassan eltűnt a messzeségben. Crysteelben most ingott meg először a hit, hogy könnyű lesz kapcsolatot teremteni.

Little Milton tipikus angol falu volt, szerényen bújt meg a dombok lábánál, melyek most oly nem mindennapi titkot rejtettek maguk mögé. Nyári reggel volt, az utcán kevesen jártak; a férfiak már munkában voltak, az asszonyok pedig még nem tértek magukhoz a kimerítő feladattól, hogy urukat és parancsolójukat biztonságosan útnak eresszék. Crysteel és Danstor így csaknem a falu közepén jártak már, mire megint összetalálkoztak valakivel, történetesen a postással, aki napi körútja végeztével éppen visszafelé tartott a hivatalába. Meglehetősen rosszkedvű volt, mert egy vacak kis levelezőlap miatt ki kellett bicikliznie Dodgsonék farmjára, amely rendes napi útvonalától több mérföld távolságra esett. Ráadásul az a csomag, amit a még mindig kényeztetett Gunner Evans küldött haza édesanyjának, nehezebb volt a szokottnál; nem is csoda, hiszen a heti szennyes mellett volt benne négy marhahúskonzerv is, melyeket Evans az üzemi konyháról emelt el.

– Engedelmet – mondta Danstor udvariasan, a postás azonban nem volt beszélgető kedvében.

– Nem érek rá – mondta. – Van még egy fordulóm. – És már ott sem volt.

– Ez már aztán több a soknál! – fakadt ki Danstor. – Vajon mind ilyenek?

– Csak egy kis türelem kell hozzá! – mondta Crysteel. – Ne feledd, hogy mások a szokásaik; időbe telhet, amíg a bizalmukba férkőzhetünk. Voltak már ilyen nehézségeim

primitív fajokkal. Ehhez minden antropológusnak hozzá kell szoknia.

– Hm – mondta Danstor. – Mi volna, ha bekopogtatnánk egy-két házba? Onnan nem tudnak elszaladni.

– No jó – mondta Crysteel bizonytalanul. – De nehogy valami kultikus helyre tévedjünk be, mert könnyen bajba juthatunk.

Özvegy Tomkinsné házát még a leggyakorlatlanabb felfedező sem nézte volna kultikus helynek.

Az öreg hölgy számára kellemes meglepetés volt a két férfivendég felbukkanása, és az öltözéküket sem találta rendkívülinek. Az futott át az agyán, hogy talán századik születésnapja alkalmából keresik, riportot akarnak vele készíteni, bár valójában csak kilencvenöt éves volt, de ezt ügyesen titkolta. Kézbe vette az ajtó mellé felakasztott palatáblát, és látogatói üdvözlésére sietett.

– Írják le – mondta, és egy bájosoly kíséretében feléjük nyújtotta a palatáblát. – Süket vagyok már húsz éve.

Crysteel és Danstor komoran néztek egymásra. Ez váratlan fordulat volt, mert írott szöveget csak a tévéhirdetésekből láttak, és azokat sem fejtették meg egészen. Danstor, akinek félelmetes vizuális memóriája volt, mégis a helyzet magaslatára emelkedett. Ügyetlenül kézbe vette a krétát, és leírta azt a mondatot, ami feltételezése szerint a kommunikációs nehézségek esetén gyakran volt használatban.

Özvegy Tomkinsné megkövülten nézte a palatáblára irt szavakat. Időbe telt, amíg kibetűzte

– Danstor több hibát is vétett –, és ettől sem lett okosabb: *a hib a kosvetito vonalban ban.*

Danstor megtett minden tőle telhetőt, de az öreg hölgy nem fogta fel az üzenet mélyebb értelmét, így hát a titokzatos látogatók búbanatosan távoztak.

Nem jártak sokkal több szerencsével a következő háznál sem. Egy fiatal nő nyitott ajtót, aki először leginkább csak vihogott és kuncogott, aztán nem bírta tovább, és rájuk csapta az ajtót. A fojtott, hisztérikus kacaj hallatán Crysteel és Danstor kedveszegetten állapította meg, hogy álöltözékük talán mégsem a legmegfelelőbb.

A harmadik házban Smithné asszony viszont túlságosan is bőbeszédűnek bizonyult – ugyanazt az érthetetlen dialektust beszélte, mint Sam Higginsbotham, percenként százhusz szavas sebességgel. Danstor elnézést kért, mihelyt közbe tudott egyáltalán szólani, és odébbállt.

– Hát senki sem beszél úgy, mint a rádióban? – kesergett.
– Hogyan értik meg a saját adásaikat, ha mindenki így beszél?

– Azt hiszem, rossz helyen szálltunk le – mondta Crysteel. Most már az ő optimizmusa is alábbhagyott kissé, s még tovább csökkent, mikor gyors egymásutánban előbb szociológusnak, majd konzervatív képviselőjelöltnek, porszívóügynöknek és végül a helyi feketepiac egyik kereskedőjének nézték.

A hatodik vagy hetedik kísérlet után megszakadt a háziasszonyok sora; egy hórihorgas ifjonc nyitott ajtót. Nyirkos mancsában tartott valamit, ami egyszeriben felkeltette látogatói érdeklődését: egy magazint, melynek címlapja egy hatalmas rakétát ábrázolt, amint éppen felszáll egy kráterekkel borított bolygóról, amely akármilyen is lett legyen, nyilvánvalóan nem a Föld volt. A háttérre e szavak voltak nyomva: „Lélegzetelállító fantasztikus történetek. Ára 25 cent.”

Crysteel és Danstor összenézett; tekintetükben ugyanaz a gondolat villant. Végre találtak valakit, akivel meg tudják értetni magukat. Danstorba újra visszatért a lelkierő, és megszólította a fiút.

– Szeretnénk segítséget kérni – mondta udvariasan. – Nagyon nehezen tudjuk megértetni magunkat errefelé. Épp most szálltunk le ide az úrból, és szeretnénk kapcsolatba lépni az önök kormányával.

– Ó – mondta Jimmy Williams, aki fél lábbal még a Szaturnusz külső holdjain kalandozott, és nem tért vissza egészen a Földre. – Hol van az úrhajójuk?

– A dombokon túl; nem akartunk pánikot kelteni.

– Rakéta?

– Ugyan, dehogyis! Az már több ezer éve elavult.

– Akkor hogyan működik? Atomenergiával?

– Biztosan – mondta Danstor, akinek a fizika nem volt épp erős oldala. – Miért, van más energia is?

– Így nem jutunk semmire – mondta Crysteel türelmét veszítve. – Nekünk kell kérdeznünk, nem neki. Próbáld megtudni, hol találkozhatnánk hivatalos személyekkel.

A házból sztentori hang szólalt meg, még mielőtt Danstor válaszolhatott volna: – Jimmy! Ki van itt?

– Két... ember – mondta Jimmy bizonytalanul. – Legalábbis úgy néznek ki, mintha emberek volnának. Marslakók. Mindig mondtam, hogy egyszer bekövetkezik. Nehézkes mozdulatok zaja hallatszott, aztán egy tekintélyes, harcias tekintetű asszonyság türemkedett elő a szoba homályából.

Végigmérte az idegeneket, aztán a Jimmy kezében szorongatott magazinra pillantott, és máris tisztán látta a helyzetet.

– Nem szégyellik magukat?! – rivallt Crysteelre és Danstorra. – Elég bajom van így is ezzel a semmirekellővel, aki egész idejét erre a szemétre fecsérel. Maguk felnőtt emberek, semmi szükség arra, hogy még lovat is adjanak alája. Marslakók, no hiszen! Talán egy repülő csészealjjal érkeztek, mi?

– De hát én egy szóval se említettem a Marsot – tiltakozott Danstor erőtlenül.

Bumm! Az ajtó mögül heves dulakodás zaja hallatszott, aztán valaki papírt tépett szét, végül fájdalmas jajkiáltás. Utána néma csend.

– Na igen – mondta végül Danstor. – Most mit tegyünk? Csak tudnám, miért mondta, hogy Mars-lakók vagyunk? Még csak nem is az a legközelebbi bolygó, ha jól emlékszem. – Nem tudom – felelte Crysteel. – De gondolom, valamiért természetes a számukra, hogy valamelyik közeli bolygóról jöttünk. Meg fognak döbbedni, ha megtudják az igazságot. A Mars, no hiszen! Az eddigi jelentésekből ítélve ott még rosszabb a helyzet. – Úgy látszik, a tudós elfogulatlansága kezdett elpárologni belőle.

– Hagyjuk most egy kicsit a házakat – mondta Danstor. – Csak lesz az utcán is még egypár ember.

A feltételezés helyesnek bizonyult, mert alig tettek néhány lépést, máris körülfogta őket pár kisfiú, és érthetetlen, ám nyilvánvalóan sértő megjegyzésekkel halmozta el őket. – Ajándékokkal talán lecsillapíthatnánk őket – mondta aggodalmasan Danstor. – Elmaradottabb fajoknál ez általában beválik.

– Miért, te hoztál magaddal?

– Nem, azt hittem, te.

Még mielőtt befejezhette volna, kínzóik sarkon fordultak, és eltűntek egy mellékutcában. Az úton kék egyenruhás,

méltóságteljes figura közelgett. Crysteel szeme felcsillant. – Egy rendőr! – mondta. – Valószínűleg egy gyilkosságot készül kinyomozni valahol. De talán szakít egy kis időt számunkra – tette hozzá, bár nem nagyon bízott ebben.

P. C. Hinks enyhe csodálkozással fürkészte az idegeneket, de hangja nem árult el meglepetést, amikor megszólította őket:

– Jó napot, uraim. Keresnek talán valakit?

– Tulajdonképpen igen – mondta Danstor a legbarátságosabb és legbehízlegőbb modorban.

– Azt hiszem, segíthetne nekünk. Tudja, éppen most landoltunk ezen a bolygón, és szeretnénk kapcsolatba lépni a hatósággal.

– Hogyan? – kérdezte a meghökkent P. C. Hinks. Hosszú szünet következett, de nem túl hosszú, mert P. C. Hinks éles eszű fiatalember volt, és nem akart egész életére falusi rendőr maradni. – Szóval éppen most landoltak? Gondolom, egy úrhajóval?

– Úgy van – mondta Danstor. Nagyon megkönnyebbült, hogy bejelentését a hitetlenség vagy erőszak semmi jele nem követte, ami pedig primitív bolygókön gyakran előfordult.

– Nos, uraim – mondta P. C. Hinks bizalomgerjesztő és barátságos modorban (nem mintha sokat számított volna, ha ezek ketten erőszakoskodni kezdenek – elég nyápic alakoknak látszottak) –, közöljék velem, mit óhajtanak, és meglátjuk, mit tehetek az önök érdekében.

– Nagyon kedves öntől – mondta Danstor. – Tudja, azért szálltunk le ezen a meglehetősen eldugott helyen, mert nem akartunk pánikot kelteni. Szeretnénk, ha minél kevesebben tudnának rólunk, amíg nem teremtettünk kapcsolatot az önök kormányával.

– Értem – felelte P. C. Hinks, és sietve körülnézett, nem jár-e arra valaki, akivel üzenhetne az őrmesternek. – És aztán? Mik a további terveik?

– Attól tartok, a Földdel kapcsolatos hosszú távú politikánkat most nem áll módomban megvitatni önnel – mondta Danstor diplomatikusan. – Mindössze annyit mondhatok, hogy felderítjük a világegyetemnek ezt a körzetét, és elindítjuk a fejlődés útján. Biztosak vagyunk benne, hogy nagyon sok segítséget tudunk majd önöknek nyújtani.

– Ez nagyon kedves önöktől – mondta szívélyesen P. C. Hinks. – Az lenne a legjobb, ha velem jönnének a rendőrségre, hogy telefon-összeköttetést teremthessünk a miniszterelnökkel.

– Nagyon köszönjük – szólt hálásan Danstor. Bizakodva lépkedtek P. C. Hinks oldalán a falusi rendőrőrsig, bár amaz igyekezett egy kevésbé maga elé engedni őket.

– Erre tessék – mondta P. C. Hinks, és udvariasan betessékelté őket egy, a vártnál is rosszabbul megvilágított és szegényesebben berendezett szobába. Mielőtt még alaposabban körülnézhettek volna, kattanás hallatszott, s vezetőjüktől máris egy vasrudakból tákolt ajtó választotta el őket.

– Legyenek nyugodtak – mondta P. C. Hinks. – Minden rendben lesz. Mindjárt jövök.

A Crysteelben és Danstorban elharapózó sejtelem hirtelen átadta helyét a jeges bizonyosságnak.

– Bezártak!

– Ez egy börtön

– Most mit tegyünk?

– Nem tudom, beszéltek-e angolul – szólalt meg bágyadt hangon valaki a félhomályban –, de mindenesetre hagyhatnátok aludni.

A két fogoly csak most vette észre, hogy nincs egyedül: A cella sarkában álló ágyon egy fiatalember feküdt, eléggé megviselt állapotban, s fél szemmel hunyorogva, szemrehányóan nézett rájuk.

– Atyaúristen! – kiáltott idegesen Danstor. – Gondolod, hogy veszedelmes bűnöző? – Ebben a pillanatban nem látszik túlzottan veszedelmesnek – mondta Crysteel, és nem is tudta, mennyire fején találta a szöveget.

– Titeket miért zártak be? – kérdezte az idegen, s nagy nehezen felült. – Úgy néztek ki, mintha jelmezbálból jönnétek. Jaj, a fejem! – Azzal visszahanyatlott megint.

– Ilyen állapotban bezárni valakit! – méltatlankodott a jószívű Danstor. Aztán angolul folytatta: – Nem tudom, miért zártak be minket. Csak annyit mondtunk a rendőrnek, kik vagyunk és honnan jöttünk, és íme, ez történt.

– Miért, kik vagytok?

– Épp most landoltunk.

– Semmi értelme előlről kezdeni az egészet – vágott közbe Crysteel. – Úgysem hisz nekünk senki.

– Hé! – mondta az idegen, és ismét feltápászkodott. – Milyen nyelven beszéltek? Ismerek egypárat, de ehhez hasonlót még nem hallottam.

– Na jó – mondta Crysteel Danstornak. – Akár el is mondhatod neki. Úgyszincs semmi dolgunk, míg a rendőr vissza nem jön.

P. C. Hinks ebben a pillanatban éppen a helyi elmegyógyintézet főápolójával tanácskozott, aki kötötte az ebet a karóhoz, hogy egy páciense sem hiányzik. Ennek ellenére

megígérte, hogy alaposan utána néz a dolognak, és majd később visszaszól telefonon.

P. C. Hinks letette a kagylót. Megfordult a fejében, hogy az egész esetleg csak ugratás, és óvatosan visszalopózott a cellákhoz. A három rab láthatólag barátságos beszélgetésbe elegyedett, így hát lábujjhegyen megint visszalépdelt. Egyiküknek sem árt, ha lecsillapodnak egy kicsit. Gyengéden megtapogatta szeme körül a hajnali események emlékét: nagy küzdelmébe került aznap Graham úrfit a cellába tuszkolni.

A szóban forgó ifjú most már viszonylag józan volt az éjszakai dáridó után, amit eszében sem volt megbánni. (Az ember ugyebár nem mindennap tesz sikeres egyetemi vizsgát, méghozzá jelesre, amikor abban sem volt biztos, hogy átmegy.) Most mégis attól tartott, hogy még mindig nem józanodott ki egészen. Danstor befejezte mondókáját, és várt; nem bízott benne, hogy ezúttal több sikere lesz.

Graham úgy döntött, hogy ilyen körülmények között legjobb természetesen viselkedni és kivárni, amíg a hallucináció magától véget ér.

– Ha valóban van egy úrhajójuk a dombokon túl – jegyezte meg –, akkor érintkezésbe léphetnek vele, és segítséget kérhetnek, nem?

– Ezt magunk akarjuk elintézni – mondta Crysteel méltósággal. – Különben is ismernie kellene a parancsnokunkat.

Ez eléggé meggyőzően hangzik – gondolta Graham. Az egész történet meglepően összefüggő. És mégis.

– Nehezen hiszem el, hogy képesek csillagközi úrhajók építésére, és ugyanakkor nem tudnak kijutni egy vacak kis falusi őrszobából.

– Könnyen ki tudnánk éppen jutni – válaszolt az antropológus –, de nem akarunk erőszakos eszközökhöz folyamodni, hacsak nem feltétlenül szükséges. El nem tudja képzelni, mekkora kalamajka származna abból, és hány jelentőlapot kellene kitöltenünk. És különben, ha kijutnánk is, elkapna az őrjárat, még mielőtt a hajóhoz érnének.

– De nem Little Miltonban – vigyorgott Graham. – Különösen akkor nem, ha akadály nélkül átjutunk a Fehér Szarvashoz. Ott áll a kocsim.

– Ó! – sóhajtott fel megkönnyebbülten Danstor, s önbizalma hirtelen visszatért. Társához fordult, akivel izgatott megbeszélést folytatott, majd egyik belső zsebéből féltő gonddal előhúzott egy kis fekete hengert, amelyet körülbelül olyan biztosan tartott a kezében, mint egy ideges aggszűz, akinél először van töltött puska; Crysteel ugyanakkor sietve visszavonult a cella legtávolabbi sarkába. Graham ettől a pillanattól kezdve jeges bizonyossággal tudta, hogy színjőzan, és hogy az imént lezajlott történet maga a színtiszta igazság. Semmi látványos dolog nem történt, nem támadt légmozgás, elektromos szikra vagy színes sugár – de a fal háromlábnyi szélességben csendesen szétolvadt, és csak egy kis kupac homok maradt belőle. A napfény beözönlött a cellába, amint Danstor nagy megkönnyebbüléssel elrakta a titokzatos fegyvert.

– No, jöjjön – sürgette Grahamet. – Magára várunk.

*

Üldözésről szó sem volt, hiszen P. C. Hinks még mindig a telefontal volt elfoglalva, és csak néhány perc múlva tért

vissza a cellákhoz, hogy átélje hivatali pályafutásának legnagyobb megrázkódtatását.

A Fehér Szarvasban senki sem lepődött meg különösebben, hogy viszontláthatja Grahamet; mindenki tudta, hol és mivel töltötte az éjszakát, és abbéli reményüknek adtak kifejezést, hogy a helyi bíróság elnézően bánik majd vele. Danstor és Crysteel rossz előérzettel szállt be a minden képzelet felülmúlóan rozoga Bentleybe, melyet Graham kedveskedve Rózsának becézett. A rozsdás karosszéria alatt azonban kifogástalanul működő motor lapult, és csakhamar ötvenmérőföldes sebességgel robogtak ki Little Miltonból. Az eset meglepően demonstrálta a sebesség relativitását, mert Crysteel és Danstor, akik az utóbbi pár évben egyebet sem tettek, mint másodpercenként több millió mérőföldes sebességgel lavíroztak az űrben, még életükben nem féltek ennyire. Crysteel, mihelyt visszanyerte lélegzetét, elővette kicsiny hordozható rádióadóját, és felhívta az űrhajót.

– Útban vagyunk visszafelé – próbálta túlkiabálni a szél zúgását. – Viszünk magunkkal egy meglehetősen intelligens emberi lényt is. Tíz percen belül. Jaj! Bocsánat, csak áthaladtunk egy hídon. ott vagyunk. Hogy mi? Nem, persze hogy nem. Simán ment minden. Nem volt semmi baj. Viszlát!

Graham csak egyszer nézett hátra ellenőrizni, hogyan bírják utasai a kocsikázást. Zavarba ejtő látványt nyújtottak, mert a szél lefújta a hajukat és fülüket (ami nem volt tökéletesen odaragasztva), és kezdett előtűnni igazi mivoltuk. Grahamnek az a kellemetlen gondolata támadt, hogy új ismerőseinek talán orruk sincs. Nem baj, idővel mindent meg lehet szokni. A hátralevő években még sok ilyesmiben lesz része. A többi már mindenki előtt ismeretes; de az első Földre szállás történetét s azon körülményeket, melyek Graham

nagykövetet az emberiség képviselőjévé tették a világegyetem előtt, még senki nem ismertette teljes egészében. A főbb részleteket, némi unszolás után, magától Crysteeltől és Danstortól tudtuk meg, amikor a Földöntúli Ügyek Osztályán dolgoztunk.

A Földön aratott sikerük fényében nagyon is érthető, miért épp őket választották feljebbvalóik, hogy kapcsolatba lépjenek titokzatos szomszédainkkal, a Mars-lakókkal. A fenti események ismeretében viszont az is érthető, hogy Crysteel és Danstor vonakodott ettől a második küldetéstől. Nem meglepő, hogy azóta sem hallottunk felőlük.

Árokszállásy Zoltán fordítása